

Slovenski hmeljar

Prvi strokovni list za hmeljarstvo * Glasilo
Hmeljarske zadruga, z o. j. * List izhaja
redno vsak drugi petek * Naročnina letno
20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna
števila stane 2 din * Uredništvo in uprava:
Celje, Vodnikova ulica 2. — Telefon št. 196

Leto XI.

Celje, 14. junija 1940

Štev. 12

Rešimo ga

Koga? Hmelj seveda! Sicer pravijo, da je po hudi zimi in obilnem snegu dobro leto, ker ni toliko bolezni in škodljivcev, vendar izgleda, da letos to ne bo držalo. Četudi smo imeli hudo zimo in snega več kot dovolj, prevladuje sedaj že skozi tako slabo vreme, da vegetacija ne more nikamor naprej, pač pa se razne bolezni in škodljivci pojavljajo v vedno večji meri. In če hočemo pridelati res obilo dobrega hmelja, ga moramo na vsak način zaščititi in rešiti te nadloge.

Na silno nevarnost peronospore smo že opozorili in opozarjamo danes ponovno. To soparno vreme s pogostimi nalivi je za širjenje te nevarne bolezni kakor nalašč in če bo tako vreme trajalo dalje, prav lahko doživimo veliko polomijo, če ne bomo naših hmeljišč pravočasno in dovolj zaščitili pred peronosporo. Pametni hmeljarji so že škropili, kdor pa še ni, naj stori to čimprej, če hoče sam sebi dobro! Pravilno pripravljene raztopine bakreno-apnene brozge ali bakrenega apna primešajmo na vsak način tudi četrta litra galertola, da bo škropivo bolje učinkovalo in da ga nam ne izpere dež, ki smo ga imeli doslej vedno več kot dovolj. Če se vreme ne bo izboljšalo, bo po treh tednih treba škropiti ponovno, da zopet zaščitimo mlado zelenje, ki se bo dolejš razvilo, četudi bo prvo škropljenje ostalo trajno, ako smo škropilu primešali galertola; seveda bo v tem primeru pri ponovnem škropljenju treba poškopiti predvsem le novo zelenje ter si na ta način z galertolom prihranimo nekaj škropljenj in mnogo škropiva. Upamo sicer, da se bo vreme izboljšalo in bo končno nevarnost peronospore popustila, vendar je zaenkrat zelo velika in moramo zato ponovno opozoriti nanjo, da ne bo potem brezkoristnega jadtovanja in neopravičenih pritožb, kajti po toči zvoniti je vedno prepozno.

Pa tudi raznih škodljivcev letos huda zima ni nič kaj zatrla. Saj smo imeli bolhačev na hmelju kar preveč in prav zadnji čas je že, da pokoravajoč se nepisanim zakonom prirode sedaj polagoma izginjajo; doba prvega zaroda gre namreč h koncu, drugi pa bo prišel šele pozneje, ko hmelju ni več tako nevaren. Zato pa so se pojavile ponekod stenice in škržati v večjem obsegu in tudi krilate uši sem ter tja sumljivo naletujejo. To so nevarni škodljivci, zlasti letos, ko je hmelj zaradi neugodnega vremena itak zelo zaostal in ga je zato treba na vsak način rešiti tudi te nadloge.

Stenic je več vrst, najbolj nevarne na hmelju so rjave, zelene in dvopikčaste stenice. Pojavljajo se pa v večji meri le v nasadih na hmeljevke, torej pri nas, dočim v nasadih na žico navadno ne povzročajo škode. V hmeljevkah namreč ta golazen prav udobno prezimi in pride z njimi vred zopet v hmeljišče. Če bi hmeljevke vedno potegnili skozi ogenj, preden jih postavimo, ne bi samo dalje trajale, kakor smo že ponovno povedali, temveč bi istočasno uničili tudi zalego raznih škodljivcev, ki se nahajajo v njih, zlasti stenic. Toda če so se že pojavile v večjem obsegu in povzročajo občutnejšo škodo, jih je vsekakor treba zatreti.

Škržati povzročajo podobno škodo kakor stenice s tem, da izsesavajo listje, le da napadajo že razvite liste ter jih čisto preluknjajo, dočim se spravijo stenice raje le nad mlado zelenje. Tudi škržatov je več vrst. Na hmelju se pojavljajo zlasti rumeni, pritikavi in pegasti škržati. Naši hmeljarji jih večinoma slabo poznajo in kaj radi zamenjajo s stenicami ali pa s krilatimi ušmi. Zadnjim so res precej podobni, vendar jih je lahko ločiti po tem, da imajo mnogo daljše noge, ker ne ležajo samo, temveč tudi dobro skačejo, od stenic pa se ločijo po tem, da imajo mnogo bolje razvita krila. So to nevarni škodljivci, ki se pri nas pojavljajo čisto v večjem obsegu. Letno imajo po tri zarode in se spravijo radi tudi nad kobule, ki potem porjavijo.

Prav zato moramo tudi škržate zatirati, da se preveč ne razmnože in ne povzročijo končno še v kobulah občutnejše škode.

Uši so nam še v dobrem spominu, saj so nam prav predlani povzročile silno škodo, ki so jo mnogi nejeverni Tomaži občutili na lastnem žepu. Naleť krilatih uši prične navadno h koncu aprila in traja do konca maja, včasih pa tudi pozneje in traja po nekaj mesecev, kakor so pač vremenske razmere. Največje gorje pri tem škodljivcu je, da se neverjetno hitro množi. V manjšem obsegu uši niti niso toliko nevarne, toda če se pojavijo v večji meri, lahko popolnoma uničijo cela hmeljišča, da ne dajo skoraj prav nič pridelka, kakor smo se predlani lahko prepričali o tem. Zato pa moramo prav uši zatirati takoj, ko se pojavijo, kajti pozneje, ko jih je že vse hmeljišče polno, jih ni več lahko zatreti.

Zoper stenice, škržate in uši se priporočajo različna sredstva, vendar prav lahko z enim in istim uspešno zatiramo vse obenem. Ne bomo navajali raznih, sicer uspešnih, vendar dragih sredstev tujega izdelka. Saj imamo prav dobro sredstvo domačega izvora, ki se je predlani zoper uši najbolje obneslo in lani tudi zoper stenice in škržate ni prav nič slabše učinkovalo kakor razna druga, mnogo dražja sredstva. Na 100 litrov vode namreč dobro zamešamo 1 liter galertola in pol litra tobačnega izvlečka, ali, kar je še bolje, en četrt do pol litra aphidona. Aphidon je sicer nekoliko dražji kakor tobačni izvleček, vendar precej izdatnejši; zamešati ga moramo najprej v kaki manjši posodi z enako količino vode in šele potem primešati enodstotni raztopini galertola. Galertol izdeluje Akcijska družba za kemično industrijo v Ljubljani, ki pa ga dobavlja le v sodih po 200 kg, na zalogi pa ga ima stalno v svojem skladišču v Žalcu Hmeljarska zadruga, ki ga oddaja svojim članom vsako poljubno količino, le s primerno posodo je treba priti ponj. Galertol je prvovrstno sredstvo za zatiranje raznih škodljivcev, kakor stenic, škržatov in uši, obenem pa tudi kot primes bakrenemu škropivu zoper peronosporo izdatno poveča učinkovitost in trajnost škropljenja. Zato bi bilo zelo priporočljivo, da ga naroče in drže na zalogi tudi trgovci v raznih krajih našega hmeljskega okoliša, da bo tako hmeljarjem vedno pri roki.

Rešimo torej naš hmelj peronospore, stenic, škržatov in uši! Proti peronospori ga škropimo s pravilno pripravljeno enodstotno bakreno-apneno raztopino, ali pa še bolje in enostavneje z 0,33 % raztopino Nosperala ali »Ob 21« (torej na 300 l vode raztopiti 1 kg Nosperala) in primešajmo zaradi boljše in trajnejše učinkovitosti vsakemu škro-

pivu na vsak način tudi četrt litra galertola. Proti stenicam, škržatom in ušem pa škropimo z enodstotno raztopino galertola, kateri primešamo še do pol litra aphidona ali pa pol litra tobačnega izvlečka. Za pripravo vsakega škropiva uporabljajmo po možnosti mehko, na vsak način pa vsaj postano in nikoli ne preveč mrzlo vodo. Nikdar in z nobenim škropivom pa ne smemo škropiti ob vročih opoldanskih urah, če hudo pripeka sonce, temveč le ob jutranjih, ko mine rosa in pa ob večernih, ko se zopet ohladi. Le če bomo pravilno pripravili škropivo ter ob pravem času in pravilno škropili, bomo namreč obvarovali hmelj peronospore, zatrli razne škodljivce, nikdar in nikoli pa ne osmodili rastline. T

Pomagajmo mu

Zaradi neugodnega vremena raste hmelj letos nekam počasi in kar ne more prav od tal. Pa smo mu gnojili nekaj spomladi, četudi smo nekam oklevali s tem. Pa kaj hočemo. Je pač treba poskrbeti zanj, potem pa kar Bog dá. Zato pa mu le pomagajmo na noge še sedaj, ko je za to že prav zadnji čas. Za bodoče pa sklenimo, da ga bomo že jeseni ali pa vsaj zgodaj spomladi izdatneje založili in ne bo treba šele potem nositi popotnice za njim. Nekaj pa se mu tudi sedaj še dá pomagati, vendar pa moramo z gnojenjem do prvega osipanja biti v glavnem gotovi.

S hlevskim gnojem gnojiti sedaj ne kaže več, ker je že prepozno, tudi če gnoj posipamo s superfosfatom, kakor so to nekateri poskušali. Da, s hlevskim gnojem mu sedaj celó lahko več škodujemo kakor pa koristimo. Če namečemo namreč hlevskega gnoja na korenike in po zemlji položene trte, s tem prav lahko povzročimo razna rakasta obolenja, fuzariozo in podobne bolezni. Zato gnojenje s hlevskim gnojem raje odložimo zopet na jesen in mu ga dajmo tedaj res obilo.

Gnojnico pa sedaj lahko prav koristno uporabimo in bo tudi pozneje še čas, da zalivamo z njo. Vendar pa same stranišnice tudi ne nalivajmo na korenike, ker je prehuda in jo zato vsekakor prej razredčimo s slabšo gnojnico ali pa z vodo. Zaradi popolnega gnojenja raztopimo na 100 l gnojnice tudi 1 kg superfosfata in dajmo te mešanice po 5 l okoli vsakega sadeža, vendar ne naravnost nanj; lahko pa tudi potrosimo k vsakemu sadežu najprej eno pest superfosfata in potem zalijemo z gnojnico. Če pa je hmelj sicer dobre rasti, vendar nekam slab v listju in bledikast, dajmo mu

več dušika, najbolje v obliki po novem načinu pripravljene sečnine, ki bo prav dobro nadomestila zaenkrat res predrag čilski soliter. Pozneje rezani in v rasti zaostali hmelj bo zelo hvaležen za dušičnata gnojila, torej gnojnico ali sečnino, prav posebno pa še za superfosfat, ki ga trosimo s pridom še prav tja do cvetenja; fosforna kislina namreč pospeši rast in dozorevanje ter ustvarja dobro aromo.

Tudi kalijev sulfat bo še mnogo izdal, saj nekateri znanstveniki trdijo, da je za dodajanje manjših količin kalija čas še prav tja do kobuljenja, čeprav to še ni povsem točno dognano. Splošno je hmelju najbolje dodajati potrebno količino kalija v treh obrokih: prvega pri obrezovanju, drugega pri osipanju in zadnji manjši obrok še pozneje. Izgleda, da je letos gnojenje s kalijem zelo potrebno, saj vse mogoče bolezni in škodljivci pretijo letos našemu hmelju: ponekod so ga bolhači precej zdelali, peronospora splošno hudo prefi, tudi uši se obetajo in kdo ve, kaj še vse. Rastlina mora biti torej odporna in v obilni meri dosežemo to s pravilnim polnim gnojenjem, posebno še z izdatnim dodatkom kalija, ki najbolje krepi rastlino. In za pravilno polno gnojenje je zlasti pripraven našaš za hmelj pripravljen KAS ter bo dobro odreza, kdor si ga je pravočasno preskrbel; spraviti pa ga do osipanja že moramo v zemljo.

Seveda pa moramo poskrbeti, da bodo vsa gnojila lahko tudi hitro in izdatno učinkovala. V ta namen pa je potrebno, da je zemlja v hmeljišču vedno prhka in čista vsakega plevela, ker le tedaj bodo korenine in tudi rosne koreninice lahko hitro črpale iz zemlje vso potrebno hrano. Za to pa moramo hmeljišča po potrebi vedno ponovno okopavati, četudi bo zaradi neugodnega vremena morda potrebno večkrat kakor navadno.

Ne šarimo torej sedaj več s hlevskim gnojem, da ne bomo s tem hmelju več škodovali kakor pa koristili, temveč dajmo hmelju prej omenjena gnojila in se držimo pri tem starega pravila, da dvakrat dá, kdor hitro dá!

C.

Razno

Konsum piva v Ameriki se zaradi ugodne gospodarske konjunktore še vedno dviga in je letos v mesecu januarja znašal 4.274.342 hl, to je za 4 % več kakor lani.

Uvoz hmelja v Belgijo je v letu 1939 znašal skupno 23.826 stotov, to je za 2708 stotov več kakor v letu 1938. Po statističnih podatkih je uvozila lani v Belgijo največ hmelja Nemčija, namreč 10.006 stotov, docim predlani le 5036, dalje Češkomoravska 3946 stotov, bivša Poljska 2378, Jugoslavija le 2214, Francija 1985 in Rusija 1631 stotov.

Objave

Po vreče naj pridejo vsi, ki so dobavili svoj hmelj Hmeljarski zadrugi v lastnih vrečah, čimprej, najpozneje pa do konca tekočega meseca. Vreče se dobe v zadrugnem skladišču v Žalcu, vendar se izdajajo samo ob torkih in petkih. Brez obračunskega listka se vreče ne izdajajo.

Bakreno apno, Nosperal ali »Ob 21«, ki se je zadnji čas precej podražilo, dobe zadrugniki v skladišču Hmeljarske zadruge v Žalcu še po stari ceni, dokler bo sedanja zaloga trajala. Ker je zaloga že picla, naj si ga preskrbi vsak čimprej.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Stanje nasadov je zelo neenakomerno; docim je v najboljših rastlina že blizu 3 m visoko, je v nekaterih močno zaostala. Za nadaljnji razvoj bi bilo nujno potrebno bolj toplo in suho vreme, vendar ne soparno, ki le pospešuje razvoj peronospora, katere sledove je opaziti v mnogih nasadih. Četudi je rastlina precej zaostala, zadnje tedne dobro napreduje in obeta dohiteti zamujeno.

Vojvodina: Hmelj sedaj dobro napreduje in je sem ter tja dosegel že nad 2 m visoko; v nasadih, kjer je bil zaradi povodnji pozno obrezan, pa je zelo zaostal in v nekaterih zamočvirjenih nasadih sploh ni bil obrezan. Peronospora se je močno razpasla in grozi ponekod uničiti nasade.

Nemčija: Pri ugodnem vremenu se rastlina dobro razvija. Stanje nasadov je zelo enakomerno, rastlina splošno nad 1 m visoko. Močno pa se pojavlja peronospora in najbolj previdni hmeljarji so že po trikrat škropili; zaradi pomanjkanja bencina uporabljajo predvsem prevozne in nahrbtnne škropilnice. Soparno vreme razvoj peronospora zelo pospešuje, drugih bolezni in škodljivcev pa zaenkrat v večji meri ni. — Tržišče je nadalje zelo mirno in cene, ki so večinoma le nominalne, nespremenjene.

Češkomoravska: Po izdatnem deževju in končno le bolj toplim vremenu se je stanje nasadov vidno izboljšalo. Hmelj je sedaj večinoma napeljan in v najboljših nasadih že nad 1 m visoko. Bolhači so rastlino ponekod že precej zdelali in tudi peronospora se povsod vedno bolj ponuja. Toplo in bolj suho vreme bi bilo nujno potrebno. — Tržišče je slej ko prej docela mirno, cene, ki so seveda le nominalne, so ostale nespremenjene.

Splošno: Iz ostalih okolišev so zaenkrat vsa poročila izostala.

Za dobro voljo

Niso se razumeli.

Slikar: »Slišiš, fantek, vprašaj očeta, ali smem nalikati vašo kravo.«

Čez nekaj časa se vrne fantek.

»Oče je rekel, da lahko; mama pa meni, da je krava že deset let rjava in da naj kar taka ostane.«

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

sprejema
vse vrste zavarovanj proti po-
žaru: poslopja, vse premičnine,
hmelj, zvonove, steklo, nezgo-
de, vlom, jamstvo, avto-kasko,
življenjska zavarovanja v vseh
kombinacijah in posmrtninska
zavarovanja »Karitas«.

Zastopniki v vsaki župniji.

Podružnica: Celje, Vodnikova ulica 2

Hranilnica Dravske banovine Celje — Ljubljana — Maribor

Pupilarno varen zavod.

Obrestovanje najugodnejše.

Za vloge in obresti jamči Dravska banovina

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne za-
vode, da se omogoči z oživitvijo denar-
nega obtoka delavoljnim našim ljudem
zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje
prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim
premoženjem popolno varnost. Mesto Celje
jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še
samo jamči zanj z vsem svojim imetjem
in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna,
nemudna izplačljivost strogo zajamčena.

Sprejema
hranilne vloge in
jih obrestuje
najbolje. Denar
je pri njej naložen
popolnoma varno.
Za hranilne vloge
jamči poleg re-
zerv in hiš nad
4000 članov - po-
sestnikov
z vsem svojim
premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

HMELJARSKA ZADRUGA z o. j.

Skladišče Žalec

*nudi svojim članom po najugodnejših cenah pri-
snano prvovrstne Holderjeve škropilnice vseh
vrst, traktorje za oranje in okopavanje, razna
sredstva za zatiranje bolezni in škodljivcev itd.*